

GŁOS ZIEMI GRODZIENSKIEJ

GAZETA REGIONALNA

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

Nr. 66

Rok I
JULES SARVEIN.

NIEMOC LIGI NARODÓW

(Korespondencja specjalna dla „Głosu Ziemi Białostockiej”)

Genewa, we wrześniu 1931 r.

W numerze dzisiejszym zamieszczamy zwrócić uwagę na najznamiętszych publicystów francuskich — A. Savaryna, swanego bratem dziennikarstwa. Uwaga ta ma być tematem i niejakie sensacyjne, że autor jest wyjątkiem p. Frytydesa Brianda, ministra Spraw Zagr. Francji, który częstokroć inspirował p. Savaryna w jego publicystycznych wystąpieniach.

przecież kontynencie 30 konstytucji, 30 gatunków, ponad 30 różnych języków, 30 walut, 30 prawodawstw — a wszystko to

nieprawdopodobnie przez nienawiść i ambicję, wstrząsane przez cierpienia olbrzymie i głębokie klas wydziedziczonych, do których

niezawsze należą pracownicy ręk — częściej pracownicy umysłowi. Co miesiąc przechodzą setki tysięcy

pracowników do obozu pozbawionych pracy i to nie czasowo, ale często pozbawionych wogóle możliwości produkcyjnej i regularnej pracy. Te setki tysięcy istnień ludzkich, nawet bez propagandy moskiewskiej, stają się bolszewikami, o ile pod pojęciem bolszewika rozumie się jednostkę, pozbawioną w obecnym ustroju społecznym możliwości osiągnięcia sukcesu i nadziei rozwoju swych zdolności bez przewrotu socjalnego.

Oczywiście, że kraj taki jak Polska, w której rolnictwo przeważa nad skromnie rozwiniętym przemysłem i której ludność potrzebuje ograniczyć swe potrzeby — nie cierpi pod brzemieniem kryzysu tak dotkliwie, jak inni. Polska posiada, jak Francja, dodatnią równowagę i pracowitą ludność. Ale nawet u Was utrudniony byt produkcji rolnej powoduje nędzę, a ktoś może wierzyć w to, że na stosunkach waszych nie odbiłyby się katastrofa społeczna i gospodarcza, którą zniszczyła Niemcy. Łódź i Śląsk są mocno związane z rynkami międzynarodowymi. A więc, jeżeli źle jest w Europie — nikt u Was nie może pozostać obojętny.

Nie ludźmi się pozoramiz dobrobytu i zezłości pewnych miast i krajów. Nie wolno oceniać sytuacji naszego kontynentu według obrazu, jaki daje szczególnie oszczędna Francja lub Belgia, może Holandia i państwa skandynawskie.

Pamiętać trzeba o zamykanych domach handlowych, o bankach, będących w przededniu bankructwa, o folwarkach, zapelnionych nieprzemyślanym zbożem, o bezwzględnej agitacji politycznej, o milionach zapracowanych bezrobotnych — pamiętać trzeba o tym, że Europa znajduje się w złych warunkach dla przeciwstawienia się skutkom światowego kryzysu, odczuwanego w całej Azji i całej Ameryce, zarówno w Europie.

Zmienia się wartość umysłów i pieniędzy. Przemiany gospodarcze stają się koniecznością.

Nie można oczekiwać od 52 delegacji, przybywających do Genewy ze skromnymi instrukcjami swych przetrastrowanych rządów, aby daly światu lekarstwa na cierpienie tak poważne.

Dla tego celu potrzebna jest współpraca sił umysłowych i gospodarczych całego świata. I dlatego — w tej chwili — Genewa jest cmentem w rodzaju akademii. Pomiędzy Waszyngtonem zaś, Paryżem, Londynem i Berlinem rozstrzyga się los cywilizacji.

Powiem nawet: — raczej pomiędzy Waszyngtonem i Paryżem, skoro mimo kryzysu, dającego się tak mocno we znaki Ameryce i poczynającego i nas — Francuzów — aniżeli te dwa tylko kraje zdolały utrzymać swe źródła finansowe i — co cenniejsze — równowagę umysłów i zdrowy sąd. Czy będą umiały posłużyć się nimi, zanim będzie za późno?

O konstytucji jugosłowiańskiej

WARSZAWA, 16. 9. — Odbłyło się posiedzenie Polsko-Jugosłowiańskiego Porozumienia Prasoego pod przewodnictwem red. Giełżyńskiego.

Na posiedzeniu tem attaché prasowy Poselstwa Jugosłowiańskiego, p. Mares, wygłosił odczyt o nowej konstytucji jugosłowiańskiej i nowym orędziu wyborczym.

W referacie mówca podkreślił ducha demokratycznego konstytucji, oraz jej cel wzmocnienia jedności narodowej i państwowej.

Rozsądny głos litewski za porozumieniem z Polską

B. attaché wojsk, litewski w Berlinie, ptk. Skerupskis, wydał książkę p. t.: „Przebudzenie narodów”. Książka ta wywarła na Litwie niezwykle silne wrażenie. Autor dowodzi w niej konieczności zawarcia unii pomiędzy Litwą i Polską na podstawie obserwacji poczynionych w Berlinie.

W uniwersytecie wileńskim odbędzie się publiczna dyskusja na temat tej książki, w której wezmą udział przedstawiciele uniwersytetu litewskiego oraz mężowie stanu.

Popierajcie L.O.P.P.

Zbrodniczy zamach na pociąg na Węgrzech

W ubiegłą niedzielę niewiadomo dotąd sprawcy — prawdopodobnie międzynarodowa Szajka komunistyczna — dokonali zbrodniczego zamachu na międzynarodowy ekspres Budapest — Wiedeń — Passau — Kelonia — Zbrodnice wyszły w powietrze wiadukt kolejowy w pobliżu Bie Tozeg. W odległości 17 km od Budapesztu w chwili, gdy ekspres ten przejeżdżał przez wiadukt, wakułk wybuchu masz. pociąg spadł z wysokiego na 30 metr. nasypa, 5 wagonów pasażerskich oraz lokomotywa. W katastrofie zginęło 25 osób kilkadziesiąt zaś zostało rannych. Ilustracje nasze przedstawia szczytki rozbitych wagonów pociągu ekspresowego.

Niemiecki manewr mniejszościowy spalił na panewce

Dyskusje w sprawach mniejszościowych w Genewie

Przemówienie dr. Curtiusa — Opanowanie ataku przez delegata Rumunii

(Telefonom od własnego korespondenta).

Genewa, 16. 9. Dzisiejsze posiedzenie komisji Ligi Narodów do spraw politycznych poświęcone było sprawom mniejszości narodowych. Zapowiedziane już poprzednio przemówienie dr. Curtiusa przyniosło słuchaczom rozczarowanie. Przemówienie jego było suche, ograniczyło się jedynie na stwierdzeniu, że sprawy, odnoszące się do mniejszości narodowych są zbyt lekko traktowane. Poza tem stwierdził, że w ostatnim roku liczba spraw o mniejszościach narodowych, wniesionych do Ligi Narodów, znacznie się zwiększyła i wynosi 250 w porównaniu do 57 z r. 1930. Przemówienie dr. Curtiusa zaznaczył, że wszelkie szczegóły spraw mniejszości narodowych powinny być opublikowane, a nie trzymane jak dotychczas w tajemnicy.

Po przemówieniu dr. Curtiusa zabrał głos w imieniu delegacji greckiej, czeskosłowackiej, jugosłowiańskiej, rumuńskiej i polskiej minister spraw zagranicznych Rumunii Ghica i oświadczył, że przedstawiciele tych państw uważają za rzecz zupełnie zbytek częste dyskusje nad zagadnieniami mniejszościowymi, które dostatecznie już były przedyskutowane na zeszlorskich posiedzeniach komisji, i że przedstawiciele tych państw powstrzymują w zupełności swoje dawne poglądy.

Po przemówieniu min. Ghica dyskusja zamknięta, powierzając sporządzanie szczegółowego sprawozdania z przebiegu narad delegatowi Finlandji.

Ogólny przebieg narad nad sprawami mniejszościowymi można zreasumować jako niepowodzenie usiłowań niemieckich, zmierzających do wysunięcia skarg mniejszości niemieckiej na szersze pole dyskusji międzynarodowej.

Delegacja polska oraz inne państwa, zainteresowane w kwestji mniejszościowej, mogą być zadowolone z przebiegu narad,

zawdzięcza się to przedewszystkiem umiejętnym przez rumuńskiego ministra spraw zagranicznych Ghica.

Posel polski w Moskwie

zawiadomił sowiety o złożeniu Lidze Narodów wykazu naszych zbrojeń

(Telefonom od własnego korespondenta).

Warszawa, 16. 9. Dowiadujemy się, że posel Rzeczypospolitej w Moskwie otrzymał polecenie Rządu polskiego podać do wiadomości rządowi sowieckiemu, że w dn.

wczorajszym został przedstawiony Generalnemu Sekretarjatu Ligi Narodów w Genewie memorandum w sprawie zbrojeń Polski.

Polska prowadzi w zawodach kolarskich z Węgrami

Warszawa, 16. 9. We wtorek w godzinach wieczorowych odbyła się na Dynasach pierwszy dzień kolarskiego spotkania Polska - Węgry. Po 1 dniu Polska prowadzi 19 punktami przed Węgrami. Jest to sukces

ważny i miejmy nadzieję, że drugi dzień nie przemianuje tego prowadzenia — pozazak naszyc zawodników. Węgry zdobyły w 1 dniu 12 punktów.

Był posel polski w Berlinie - p. Knoll

przeniesiony w stan nieczynny

(Telef. od własnego korespondenta)

Warszawa, 16. 9. Dowiadujemy się, że w stan nieczynny został przeniesiony m.

in. Reman Knoll był pos. d w Berlinie.

W marynarce angielskiej spokój

disciplina utrzymana w całej pełni

Londyn, 16. 9. Agencja Reutersa donosi w związku z objawami niezadowolenia wśród marynarzy eskadry atlantyckiej, że według informacji, otrzymanych od oficera marynarki, przybyłego z bazy morskiej w Invergordon, sytuacja nie przedstawia się bynajmniej groźnie; stosunki między oficerami i marynarzami są doskonale, dyscyplina jest utrzymana w całej pełni. Według

wiadomości z Portsmouth, we wszystkich portach panuje normalna sytuacja.

Z Komisji Politycznej Ligi Narodów

GENEWA, 16. 9. Komisja polityczna przystąpiła dzisiaj do dyskusji nad projektem w sprawie przedłużenia pełnomocnictwa Komitetowi studiów europejskich.

GENEWA, 16. 9. Komisja polityczna przystąpiła dzisiaj do dyskusji nad projektem w sprawie przedłużenia pełnomocnictwa Komitetowi studiów europejskich.

Duszpasterstwo w harcerstwie

W dniach 13 i 14 bm. bawił w Grodnie ks. Józef Snopczyński z Sasnowca, naczelny kapłan Związku harcerstwa polskiego. Przyjazd ks. J. Snopczyńskiego był związany ze sprawą duszpasterstwa w hufcach i drużynach harcerskich na terenie Grodna i powiatu.

Z Teatru Miejskiego

W piątek, dnia 18 bm. o godz. 8.15 wieczór, inauguracja sezonu, najpiękniejszym utworem dramatycznym ostatnich 30 lat „Wesela”. Stanisława Wyspiańskiego, w wykonaniu całego zespołu pod reżyserją dyr. K. Opalińskiego. Dekoracje i kostiumy warte w swojej tradycji wykonują pracownice teatralne pod kier. dekoratora art. mal. Jana Hawrykiewicza. Przedstawienie „Wesela” będzie równocześnie oddaniem hołdu Wielkiemu Piarowskiemu w 30-lecie wystawienia „Wesela” na scenie krakowskiej w r. 1901. Równocześnie odbywają się już próby do następnej premiery, która będzie przedmowa komedja G. Wareszyńskiego i D. Byrny „Ta, która zwyciężyła” z p. Marią Młyniewicz—Witkierową, w roli tytułowej, reżyseruje dyr. Krakowski.

Odpowiedzi Redakcji

Przyjacielowi w Sk. — Dziękujemy za nadesłany artykuł „Z dziejów Ziemi Suwalskiej”, który umieszciliśmy w odcinku. Prześlij nam więcej materiału.

Inauguracja sezonu jesiennego w klubie urzędniczym

W sobotę, 19 bm. nastąpi otwarcie sezonu w urzędniczym Klubie w Grodnie. W programie wspólna kolacja i zabawa aneczna.

Prace Związku Obywatelskiej Pracy Kobiet w okresie letnim

Związek Obywatelskiej Pracy Kobiet w okresie letnim ograniczył swe prace do działalności sekcji opieki społecznej i sekcji gospodarczej.

Sekcja opieki społecznej zorganizowała półkolonie letnie: w Jeziorach—trzy, w Skidlu—jedną i w Glinianach—jedną—te dwie ostatnie łącznie z Tow. „Przystań”. We wszystkich tych miejscowościach powołano do życia lokalne komitety opieki nad półkolonjami, które z wielką ofiarnością opiekowały się dziećmi, jak i personelem pracującym. W Jeziorach na czele Komitetu stała pani Filsowa i Barbasiewiczowa. Z wielką energią i zapałem pracowały pp. Głonkowska i Kullkowska. Urządzono tam letnie fantawy, zorganizowano pogadanki dla rodziców, które cieszyły się dużą frekwencją słuchaczy, zaprojektowano poprawienie wzorowego ogródka warzywnego.

W Skidlu na czele Komitetu stała p. Kurowska, której pomagali dzielnie pp. Pietrowicz i p. Tyzenhauz, prowadzący przytem całą pracę w Glinianach. Zarówno w Jeziorach jak i Skidlu projektowana jest stworzenie Domu Dziecka w celu stałej opieki zdrowotnej, pomocy lekarskiej i materialnej najuboższej rodzinie.

Sekcja gospodarcza zorganizowała kursy przetworów owocowych w Perzeczcu i w Jeziorach, projektuje kurs gotowania w Perzeczcu.

W sezonie zimowym praca Związku rozszerzy się na Sekcję Opieki nad Matką i Dzieckiem i Sekcję prelegentek, która rozpocznie wyjazdy w teren z pogadankami i zorganizuje odczyty na miejscu w Grodnie.

Uruchomiona zostanie również po

przerwie letniej poradnia dla kobiet.

W związku z ubytkiem członkini Zarządu s. p. p. Ireny Mielnińskiej, uzupeł-

nienie Zarząd wybrał przez ostatnie Walne Zebranie p. Skwarnicka, która weszła w charakterze wiceprzewodniczącej.

Wobec kryzysu bezrobocia

Zebranie organizacyjne wojewódzkiego komitetu niesienia pomocy bezrobotnym

Akcja pomocy dla bezrobotnych prowadzona jest na terenie województwa Białostockiego przez różne organizacje, wskutek czego prace poszczególnych organizacji wzajemnie się zaszębiają, a przez to powodują częściowe rozpraszenie energii.

Zachodzi zatem konieczność rozgraniczenia kompetencji tychże organizacji. Przez powołanie do życia Wojewódzkiego Komitetu Społecznego oraz lokalnych Komitetów Społecznych niesienia pomocy bezrobotnym, pan. Wojewoda zamierza scentralizować akcje pomocy dla bezrobotnych w tych Komitetach.

W tym celu Instytucje powinny porozumieć się między sobą, aby nastąpił efek-

tywny podział pracy tak, aby każda instytucja działała jedynie w granicach swych zadań, pozostawiając resztę zadań i czynności innym instytucjom, zaś kompetencje kierownicze powinny przypaść Komitetowi, w skład którego będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych organizacji. W ten sposób Komitet Społeczny będzie łącznikiem dla wszystkich organizacji społecznych, w powyższym kierunku pracujących i zapobiegnie rozpraszeniu się energii.

Zebranie organizacyjne Wojewódzkiego Komitetu Społecznego niesienia pomocy bezrobotnym odbędzie się dnia 17 września r. b. w sali reprezentacyjnej Urzędu Wojewódzkiego, w Białymstoku.

Bieg kolarski

o puchar Miejskiego Komitetu P. W. i W. F. na trasie Grodno—Hoża i z powrotem

W dniu 20 bm. o godzinie 12.30 odbędzie się pierwszy doroczny bieg kolarski o puchar Miejskiego Komitetu P. W. i W. F. w Grodnie, urządzany staraniem S.

K. S. Cresovia. Zapisy uczestników uskutecznią się w klubie sportowym „Cresovia” ul. Narutowicza 4, do dnia 19 bm. włącznie.

Nowy rok szkolny w Przedszkolu T-wa „Przystań”

Dnia 1 października b. r. Przedszkole T-wa „Przystań” rozpoczyna nowy rok szkolny. Zapisy przyjmuje i wszelkich informacji udziela Sekretarjat T-wa między godz. 10 i 13 w Magistracie.

Naczeinik Wydziału B. P. w Grodnie

Onegdaj bawił w Grodnie naczeinik Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego województwa białostockiego, p. Mieczysław Syska.

Zmiany w policji

Zastępca powiatowego Komendanta P. P. w Grodnie, został mianowany komisarzem policji, p. Kazimierz Gintowt.

Pociąg przejechał robotnika

W dniu 20 bm. o godz. 20.45 pociąg przystanku Rybnicy, pociąg szosowy z Grodna do Oran, przejechał robotnika kolejowego, Kieckiego Aleksandra, który poniósł śmierć na miejscu.

Nagły zgon dziecka na statku

Prokopowicz Nadzieja, mieszkała m. Lunny, zameldowała na Pościejunku P. P. w Grodnie, że w czasie podróży statkiem z Lunny do Grodna, zmarło nagle jej 5-miesięczne dziecko.

Zginął

Chitruszko Julian, zam. w w. Tebołska Budka, gm. Wiercelski, zamordował o zgięciu jego konia z wozem z ulicy w Grodnie.

Lekarz-dentysta

MENKES

Przy gabinecie laboratorjum szkieletowych zegary godzinny przyjęć od 9 rano do 7 wieczorem. GRODNO, ul. Orzeszkowej 9, (gmach Poczty)

MODNE LETNIE TOWAR

w wielkim wyborze N AJTANIEJ

poleca na obecny sezon firma

„LECH”

Poczta 1 tel. 139

Dźwiękowiec
POLONJA
Pocztowa 4.

D Z I S
Potężne arcydzieło dźwiękowe, w/g powieści ENDY FERBER p. t.
„Statek komedjantów”
Akcja rozgrywa się na wielkim statku teatralnym. W rolach głównych: LAURA LA PLANTE i JÓZEF SCHILDKRAUT

Kino
APOLLO
Dominikańska 26

D Z I S
Sensacyjne wznowienie jednego z filmów, które stanowią historię kinematografii p. t.
„Indyjski Grobowiec”
W rolach głównych: CONRAD VEIDT i MIA MAY

KINO
„PALACE”
Orzeszkowej 13.

D Z I S — Wielka premiera
Wielki film produkcji polskiej p/g powieści Stanisława PRZYBYSZEWSKIEGO p. t.
„Mocny człowiek”
W rolach głównych: Grzegorz CHMARA Morja MAJDROWICZ, Aleksander ZELWEROWICZ i Bol. MIERZEJEWSKI

Kino teatr
„ŚWIATOWID”
BRYGIDZKA 2
Pocz. seans. o g. 5.30, 7.40 i 9.47.

Początek seansów: o g. 5.50, 7.40 i 9.40
„Z dnia na dzień”
Epokowy film polski w 10 aktach
W rolach gl. Adam BROWZISZ, Irena GAWĘCKA oraz polski Charlie Chaplin Jerzy KOBUSZ

KASA STEFCZYKA W GRODNI
Spółdzielnia Rolniczo-Kredytowa z nieograniczoną odpowiedzialnością
ul. Liśtowskiego Nr. 45, telefon Nr. 259.
Udziela swym członkom POŻYCZEK i KREDYTU na wszelkie potrzeby gospodarce
Przyjmuje na wysokie oprocentowanie i wolne od podatków:
Wkłady: Oszczędnościowe, wkłady w walutach obcych, otwiera rachunki bieżące (czekowe), załatwia inkasę weksli i frachtów, oraz wszelkie operacje bankowe w zakresie działalności spółdzielni kredytowych wchodzącej.

Biuro Prośb i Podań
przy Sejmiku Powiatowym w Grodnie
przy ul. Orzeszkowej 3
wejście z podwórza.
Czynne codziennie od godz. 10 do 2 pp. przez dni świątecznych.

ZAKŁAD ELEKTRO-MECHANICZNY
M. OLEJKIEWICZ
Grodno, Orzeszkowej 32
FIRMA KONCESJONOWANA
Przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty wchodzące w zakres elektrotechniki i mechaniki jak: remonty, przewijanie i ustawianie prądnic, silników prądu stałego i zmiennego, wszelkich przyrządów i aparatury elektromechanicznych i mechanicznych.
Naprawy, instalowanie RADIO odbiorników, przewijanie transformatorów m. cz. magnesowanie głośników i słuchawek.
Naprawy akumulatorów, wymiana płyt i elektrolitu.
Wykonanie solidne i terminowe.

Konto P. K. O.
Nr. 68425.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł.
CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście — 80 gr.; za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komuni i za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc. z zastrzeżeniem miejsc. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niższe. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5% łamowy, za tekstem 10% łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 68425
Redakcja i Administracja; ul. Poczta 13